

erklærede Regjeringen imidlertid det Samme, som den nu erklærer, og ved dens Villie og indtrængende Forestillinger om, at, hvis der ikke blev givet efter i dette Punkt, vilde den hele Lov ikke komme ud, bragtes Rigsdagen til at stemme for, at Bevillingsmyndigheden blev opretholdt i denne Retning. Der forelaa kun Valget mellem to Ting, enten en fuldkommen fri Rente, ogsaa for Laan i faste Eiendomme, eller en Bevillingsmyndighed, som, brugt med Besindighed og Rolighed, gjennem en lang Overgangstid kunde bringe os til Frihed, thi det er ganske rigtigt, som et æret Medlem har sagt, at der bag Bevillingsmyndigheden i det Væsentlige ligger Overgangen til en fri Rentefod, ogsaa for Laan i faste Eiendomme. Spørger man mig da nu, om man ikke kunde bringe dette Lovudkast til 2den Behandling for da at indskyde et Forslag herom, som saaledes paa en vis Maade kunde siges at være mit, saa svarer jeg: dengang jeg indbragte det, troede jeg, at det kunde være et passende og godt Forslag, men jeg troer, det er for lidet værd, til at vi skulle tage det nu istedetfor det, vi have, fordi man derved kun paany forvirrer Forhold, som allerede have klaret sig gjennem Udvikling og Brug. Jeg har saaledes søgt atter at bringe i Grindring, hvorledes Forslaget foreligger, hvorledes man har tænkt sig det modificeret gjennem en 2den Behandling, og hvorlidet jeg troer, det kan nytte at gaae den Wei. Jeg skal nu forsøge paa i det Hele at sammensatte denne Sag fra dens almindelige Standpunkt og fra det Standpunkt, hvorpaa forskjellige ærede Herrer have søgt at stille den.

Den egentlige, jeg vil sige baade rettlige og theoretiske, Betragtning er allerede saa klart givet af et æret Medlem bagved mig (Schovelin), af et æret Medlem tilhøire (Fischer) og af et Par Medlemmer i den anden Side af Salen (D. Müller, Thune og Gad), at jeg ikke troer, der er Noget at tilføie. Naar disse forskellige Medlemmers Betragtninger ikke have kunnet gjøre det klart, at vi her paa ingen Maade staae paa et saubant strengt Standpunkt, hvor man kan afgjøre Sagen efter visse bestemte Forudsætninger, men at vi

ere paa et Skønsmaalsgebeet, og at vi gjøre rigtigt i, i Tilfælde af denne Natur, at beholde det, vi have, især da der, om jeg saa maa sige, er givet en Sikkerhedsventil, thi det er Bevillingsmyndigheden, saa kunde det næsten synes, at man maatte tvivle om Muligheden af at gjøre det klart, og dog vil jeg prøve paa, om ikke Noget endnu kan foretages i denne Retning, for at vi ikke skulle komme til; hvad jeg vilde kalde en uheldig Afstemning, nemlig en saadan, som bragte denne Sag et Skridt videre. Naar jeg seer denne Sag, som den foreligger, saa finder jeg, at der ligger en Wei for mig, der ligesom er opfyldt med en Mæsse store Steen; Enhver har saa at sige rullet sin Steen ned og sagt: Her er en Støtte, hvorpaa denne Bygning kan opføres; men dersom det nu skulde kunne lykkes mig at vise, at en Mængde af disse saaledes i Wei'en lagte Steen egentlig slet Intet have med Sagen at bestille og i sig selv ikke ere holdbare, men ville være fuldkommen flette Støttepunkter at bygge Noget paa, saa haaber jeg dog, det vil blive nødvendigt for de ærede Herrer at komme med nye Grundstene til at støtte Forslaget paa, thi, naar de første ere nogenlunde pulveriserede, kunne de Herrer ikke forlange, at man, troende paa dem, skulde opføre denne Bygning. Jeg vil fremtage en af de første og vigtigste Bemærkninger, der ere faldne, og det er en Tvivl, et Medlem (Jørgensen) har næret hos sig selv, idet han har spurgt sig selv: Skulle vi ikke være berettigede til at give en Lov om en indskrænket Rentefod — det maa være en Misforstaaelse af Friheden. Jo, det er ganske vist, at vi ere fuldkommen berettigede til at indskrænke Rentefoden som til at gjøre enhver Indskrænkning i Individets Frihed til Gavn for Fællesskabet og for den fælles Frihed, men det er der aldeles ikke Spørgsmaal om. Spørgsmaalet er, om vi ere opfordrede til at indskrænke en individuel Frihed; thi medens det ganske sikkert er Hovedkjendetegnet paa vor Frihed, at vi ere sendte herhen af frie Borgere for at bestemme over de Indskrænkninger, som de Enkelte skulle lide til Fordeel for det Fælles, saa ere vi, saaledes som vor Forsatning nu forstaaes, ligesaa fuldt sendte for at paasee, at der glo-